

KASDIENA—

Darbo Unijos
Harry Truman
Rooseveltas Strategas
Karo Belaisviai

Prie Hooverio režimo Amerikos darbo unijose buvo tik tryš milijonai narių. Rooseveltui įėjus į Baltuosius Rūmus 1933 m., darbo unijos pradėjo stiprėti. Šiuo laiku jos turė virš 14 milijonų narių.

Franklin D. Roosevelt ero darbo unijoms buvo prielankiausias.

Už tai unijantai atsidėjo savo didžiuliam prieteliui, suorganizuodami Politinės Veiklos Komitetą.

Kongresmanas Marcantonio pareiškė: "Atmintis apie Rooseveltą bus gauris įkvėpimo šaltinis draugai tęsti jo žygius." "Prezidentas Trumanas reikalingas mūs talkos ir visi mes privalome jam padėti."

Tą patį sakė visi progresyviai kongresmanai.

Padėt prezidentui Trumanui!

Franklin D. Roosevelt buvo vyriausiu ginklotųjų jėgų komandieriu ne tik teorijoj, ne tik iš vardu.

Max Werner sekama apibūdina jo karinę strategiją: "Prezidentas iš pat pradžių sakė, kad tai globalis karas, apimęs visą pasaulį. Jis griežtai nusistatė prieš strateginį izoliacionizmą... Jo strategija buvo internacionalinė."

Izoliacionikai norėjo koncentruotis tik prieš Japoniją, paliekant Europą rusams ir britams. Rooseveltas koncentravosi prieš Vokietiją, nepamiršdamas ir Pacificą.

Susilaukta geriausių pasėkų ir vienu ir kitur.

Amerikos armijos kasdien paliusuoja tūkstantčius mūsų karo belaisvių. Vokietiai juos marino laudu. Jų apsiėjimas su mūsų belaisviais buvo barbariškas. Išlaisvinti belaisviai nepanašūs į žmones — tik grobliai, kaulai.

Daugybė belaisvių jie nužudė. Baisia neapykanta dega mūsų kariai prieš vokietius.

Vienu iš artimiausių patarėjų prezidento Trumano, išrodė, bus buvęs Karo Mobilizatorius James Byrnes, kuris, sykiau su Rooseveltu, dalyvavo Krymo Konferencijoje. Savo pažidūromis jis konservatyvus, bet ištikimas Roosevelto idealams.

Hyde Park, prie Hudsono upės, kur palaidotas didysis demokratijos čempionas ir tribunus, bus nacionalinė šventovė, taip kaip Mount Vernon ir Monticello, kur palaidoti Washingtonas ir Jeffersonas.

Žolė neužžals ant tako, vedančio prie to brangaus kapo. Pilgrimai prie to kapo plauks iš visų Amerikos kraštų, iš viso pasaulio.

Pereitį nedėdienį Lietuvių, Vilnius svėtinėję, įvyko Chicago Darbininkų Susivienijimo antro apskriečio konferencija.

Joj konstatuota faktas, kad jubiliejinis vėjus eina silpnai. Tik Bridgeportu 53 kuopa gavo kiek daugiau narių—bet ir ji nepasiejo savo kvotoj.

Duota komanda visoms kuopoms veikti energiška, smarkiai.

Neprasikalskime garbės jaunu.

Išlaisvintoj Lenkijoj darbas

Truman Ragina Laikytis Vienybėje

ALIANTAI JAU TIK 7 MYLIOS IKI ČEKOSLOVAKIJOS RUBEŽIAUS

9-toji Armija į 3 Savaites Paliuosavo 58,510 Belaisvių, Paėmė Nacių 614,264 į 15 Dienų

PARYŽIUS, bal. 16.—Per paskutines 15 dienų, Aliantai vėkė už fronto paėmė belaisvių 614,264 nuos. Tik viena diena, vakar, suėmė 66,191.

Britų 2-roji armija išlaisvino 6,500 Amerikos ir Britanijos karo belaisvių, kempė 30 mylių Hannover šiaurį pusėj. U.S. 9-toji armija jau išlaisvino 58,510 Aliantų kareivių trijų savaitių pasivaryme nuo Reino iki Elbe upių.

Trečioji armija jau tik septynios mylios nuo Čekoslovakijos ir jau baigia perkirsti Vokietijos komandą.

Daugelis vokiečių Rūhr maise pasivadė amerikiečių pirmajai armijai generolo Hodges komandoj. Komunikatas iš Gen. Bradley 12-tosios armijos štabo, sako, kad Rūhr maise priešė jėgos susispaė dvejose mažose grupėse. Jau čia iš viso paimta 186,000 belaisvių. Paimta visa Panzer Lehr (pirma šarvuotųjų) divizija su generolu ir visu štabu.

Vokiečiai sutraukė kareivius ir tankas iš Berlyno ir nuo Sovietų fronto, kad sulaukis Aliantų žygiavimą ant Berlyno. Arčiausias 9-tosios armijos jėgos jau tik 45 mylios nuo Berlyno. Naciai veik sunaikino vie-

SOVIETŲ KARIUOMENĖ LAIMI 110 MYLIŲ FRONTU PRIE BERLYNO

Amerikos ir Sovietų Taktinė Aviacija Susisiekė ir Bendrai Atakavo Tarp Dresdeno ir Leipco Koridorių

Amerikos pirmoji armija informuoja, kad Amerikos ir Sovietų taktinė aviacija pirmą sykį padarė susisiekimą tarp Dresdeno ir Leipcoje. Tai bus pirmas žingsnis prieš abiejų armijų susisiekimą.

LONDONAS, bal. 16.—Raudonoji Armija atakuoja vokiečius 110 mylių frontu visai arti Berlyno. Tai bus pradžia ofensyvoje paimti Vokietijos jau gerokai sunaikintą sostinę, ir susisiekti su Amerikos ir Britanijos armijomis.

Vokiečių daviniai pripažysta, jog Sovietų armija prasilaė per vokiečių linijas prie Kuestrino ir Frankfurto ir užėmė daugiau pozicijų už Oder upės, tarp Berlyno ir Stettino.

Stocholmas skelbia, jog naciai paskelbė įspėjimą Sovietų tankų Berlyno priešė.

Mikolajczyk Indorsavo Jaltos Nutarimus

LONDONAS, bal. 16.—Buvęs lenkų tremtinės valdžios Anglijoj premieras, S. Mikolajczyk pagaliau indorsavo Jaltos konferencijos nutarimus Lenkijos ateičios klausimu. Jo pareiškimas padarytas kelias dienas prieš tai, kada Anglijos premieras Churchillis sakys prakalbą parlamente apie Lenkijos padėį. Čia manoma, kad jo pareiškimas bus britų valdžios užgirtas.

Amerikiečiai Ant Luzon Užmuše 8,156; Suėmė 205

MANILA, bal. 16.—Amerikiečių jėgos čia arčiau Luzon vasarinių sostinės Baguio. Gen. MacArthur praneša, kad vėl užmušta 8,156 priešė kareivių ir 205 suimta.

Maj. Gen. Ennis P. Swifto pirmas korpusas, žengiant per Bengual kalnus ant Baguio iš trijų pusių, jau pasivarė apie tris mylias nuo miesto rubežų.

Viso šioje Filipinų kampanijoj, sulgę MacArthur pranešimų, įskaitant paskutiniuosius priešė nuostolius, nuėta ir suimta 323,215 japonų. Nors vėliausiu amerikiečių nuostolij dar neišduota, bet iš pirmosios raportų yra žinoma kad užmuštų, suėstų ir nesurandamų skaitlius siekia 30,000.

Partizanai Nudėjo Vienos Diktatorių

LONDONAS, bal. 16.—Maskvos radijas praneša, kad Vienos patriotai-partizanai nudėjo Hitlerio jaunuolij vadą, teroristų-diktatorių Bakdur von Shirach.

virtė verda. Silėzijos anglies kasyklos kasdien duoda 40,000 tonų anglies. Greit ta norma bus padvigubinta.

Varkava pradeda keltis iš grūvėsių. Ten jau dirba 360 industrinių jmonių.

Isteigta nacionalis bankas su pamatinu kapitalu 250 milijonų žlotų.

L. Prūseika.

SOVIETŲ KARIUOMENĖ LAIMI 110 MYLIŲ FRONTU PRIE BERLYNO

Amerikos ir Sovietų Taktinė Aviacija Susisiekė ir Bendrai Atakavo Tarp Dresdeno ir Leipco Koridorių

Amerikos pirmoji armija informuoja, kad Amerikos ir Sovietų taktinė aviacija pirmą sykį padarė susisiekimą tarp Dresdeno ir Leipcoje. Tai bus pirmas žingsnis prieš abiejų armijų susisiekimą.

LONDONAS, bal. 16.—Raudonoji Armija atakuoja vokiečius 110 mylių frontu visai arti Berlyno. Tai bus pradžia ofensyvoje paimti Vokietijos jau gerokai sunaikintą sostinę, ir susisiekti su Amerikos ir Britanijos armijomis.

Vokiečių daviniai pripažysta, jog Sovietų armija prasilaė per vokiečių linijas prie Kuestrino ir Frankfurto ir užėmė daugiau pozicijų už Oder upės, tarp Berlyno ir Stettino.

Stocholmas skelbia, jog naciai paskelbė įspėjimą Sovietų tankų Berlyno priešė.

SOVIETŲ LAIKRAŠČIAI APIE ROOSEVELTĄ

MASRYVA, bal. 16.—Sovietų Komunistų partijos laikraštis "Pravda" ragina palaikyti Amerikos ir Sovietų draugisčių, Jungtinės Valstijos sutelė mūsų šaliai, jos istorišką kovoj prieš priešą.

Pagarbinant prez. Rooseveltą, laikraštis nurodo, kad jis buvo tikras visuomenės ragintojas organizuotai dėl taikos ir visų gerbuviu. Pasaulis niekad nepamirš jojo kontribuciją judėjime, kad išlaisvinti žmonių nuo Hitlerio frontijos ir įsteigti pasaulinę apsaugą.

Sovietų darbo unijoj organas "Trud" šiaip atsiliepė apie prez.

ŽINIOS IŠ TARYBŲ LIETUVOS

Bašo BALIAVICIUS

NEŽIRINT SUNKUMŲ, SPAUDA ATSTEIGIAMA

VILNIUS, bal. 16 (Press Wireless).—Atsteigimas spaudos Sovietų Lietuvoj buvo labai sunkus. Nekurus spautuvės buvo išgabentos, kitos išbombarduotos arba sudegintos vokiečių. Popierio ir juodylos visiška nebuvu.

Didensų miestų elektros stovys buvo išdužytos ir mašinos visiška nebuvu galima vartoti. Priešioje raštus rinkti rankomis. Nežirintį ir visus tuos sunkumus, pirmas numeris dienraščio "Tarybų Lietuva", redaguojamas Jono Simkaus, išėjo Vilniuj liepos 17, 1944 metais, keturias dienas po miesto išlaisvinimo.

"Tarybų Lietuvos" redakcijos raštine tapo perkelta į Kauną, kada Kaunas buvo išlaisvintas ir rugėjo 8-tą, pirmas numeris "Tiesos" pasirodė Vilniuj. Spalio 26 d. "Sovietiskaja Litva" laikraštis rusų kalboj pradėjo pasirodyti. Tai trys didžiausi laikraščiai Lietuvoj.

Lapkričio mėnesį pasirodė pirmas numeris "Komjaunimo

PREZIDENTAS TRUMAN PASAKĖ KONGRESE PIRMĄ SAVO KALBĄ

Atsisaukė Į Piličius Laikytis Vienybėje, Kad Sumušus Fašistinę Ašį

WASHINGTON, bal. 16.—Prezidentas Truman šiandien pasakė savo pirmą kalbą Kongresui. Prakalba buvo transliuojama per radiją, kad visi Amerikos piliečiai išgirstų ir susipažintų su naujojo prezidento merais.

Prezidentas savo kalboj pridėjo, jog Jungtinės Valstijos tės "kovą už laisvę" iki Vokietija ir Japonija bus galutinai sumuštos ir pasiduos besąlyginai.

Truman pabrėžė, kad karo strategija turi pasilikti "nemainoma ir neklidoma" po vadybe dabartinį militarinių komandierių. Toliaus jis pradžioje, jog kriminalistai bus nuhausti "net jeigu prisiejtų jų išeikti kitam pasaulio gale."

Trumanns pridėjo spąstikais rentli idealus už taiką ir progresą, taip puikiai pareiškė Franklino Roosevelto, ir atsisaukė į visą šalį vienyti jų apgynime.

Toliaus Trumanas pareiškė, jog didžiulios šalys, kurios sudarė jėgą sumušti fašistų konspiraciją turi prisilaikyti tos kooperacijos ir taikos metu—"didžiųjų valstybių atsakomybę yra tarauti žmonių, o ne dominuoti jų," sakė Truman.

Jis atsisaukė į visus rentli budavojimą "tvirtos ir pastovios Jungtinių Tautų organizacijos" San Francisco konferencijoj, kad apveiktus visas taikos problemas per teisybės vyrvimą.

Prezidentas pasidėjo tęsti pastangas link geresnės socialės draugijos "kad pagerinus būvį prapastime žmonėm."

Truman pareiškė, kad Amerikai niekad nepamirš pasiaukavimą vyv ir moterų karinėse jėgose.

Japonų Artilerijos Šūviai Mažeja

GUAM, bal. 16.—Pietų Okinavoj apie "Mažąjį Siegfried Liniją" artilerijos šūviai vis mažiau ir mažiau besigirdžia.

Amerikiečių 10-toji armija, po trijų savaitių mūsių, kontroliuoja du trečdaliu Okinavą salos ir baigia užimti šiaurinę dalį. Šios jėgos randasi 325 mylios nuo Japonijos.

Adm. Nimitz komunikatas sako, kad pietinėje dalyj naujo nieko negali raportuoti. Komunikatas pažymi, kad ofensyvas sulaukitys, kad sutaupyti amerikiečių gyvastis. Artilerija jau audžiaus japonų jėgas, ofensyvas vėl bus pasmarkintas.

Amerikos kareiviai pradėjo užžengti ant Keufu, mažos salukės Kerama salyno grupėj, Okinavos pietvakarių pusėj pirmą šėštadienį. Per perėtas tris dienas virs 265 japonų lėktuvai sunaikinti.

Meksikoj Nacių Propagandistas Paliuosuotas

MEXICO CITY, bal. 16.—Žymus knygų pardavėjas šiame mieste, Juan Baumgartner, kuris kiek laiko atgal čia skleidė nacių publikacijas, dabar nuimtas nuo vokiečių nacionalistų boikoto listo; reikiša duotai laisvės liusvai veikti. Kodėl valdžij ji paliuosavo, oficialiai nepranešama.

Vokiečiai, ispanai ir kitų tautų pabėgėliai irpanai, kad Baumgartner yra apmokamas nacių propagandistas.

Nori Įamžinti Rooseveltą Jungt. Tautų Prezidentu

WASHINGTONAS, bal. 16.—Harold E. Stassen, republikonų delegatas į San Francisco konferencijoj duoda sumanyimą, kad Franklin Delano Roosevelt būtų įamžintas kaip pasaulio Jungtinių Tautų prezidentas emeritus.

Kalbant su darbo unijoj vadais, Stassen pareiškė, kad San Francisco konferencija pastatys paminklą Rooseveltui rėmuose įamžinti jo taikos.

Kiniečiai Laimi Taohokow Sritį

CHUNGKING, bal. 16.—Čiang Kai-šeko jėgos, septynių mylių pasivaryme, atsisėjo prie Siangyang svarbaus Han upės porto, 30 mylių į pietryčius nuo Jungt. Valstijų užimtos oro bazės miesto Laohokow.

Kiti kiniečių daliniai stūmėsi ir rytų ir pietų puses Sichan vartų. Šis svarbus miestas, 50 mylių nuo Laohokow gal puliti kiniečių jėgoms bėla valanda.

Pietvakarių Honan provincijoj, 11 mylių į pietus nuo Haisiakow, kiniečiai paėmė Shang-sui.

Mokytoja Suspenduota už Įžeidimą Roosevelto Vardo

CHICAGO, bal. 16.—Miss Nellie J. Mills, 58 metų, Washington high school, East Chicago, Ind. mokytoja tapo suspenduota už viešą įžeidimą Roosevelto vardo apie jo mirtį kalbant. Mokytoja pasakė, kad tik dabar ji galėsianti gerbti Amerikos vėliavą. Ji kaltino Rooseveltą už įtraukimą šios šalies į karą.



Harry S. Truman

"VILNIS"

THE SURGE LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States, Canada and South America one year \$6.00, six months \$3.25, Chicago \$8.00, six months \$4.25, foreign countries \$8.00, six months \$4.50. Subscription rates for the Thursday edition, including the English Section, in Chicago 1 year \$2.50, 1/2 year \$1.50, outside of Chicago, 1 year \$2.00, 1/2 year \$1.25.

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. PHONE, VICTORY 7329-7326 Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Pagaliaus Susiprato

Buvęs lenkų tremtinių valdžios premieras S. Mikolajczyk padarė pareiškimą, užgirdamas Jaltos konferencijos nuosprendžius. Velokai jis susiprato, bet sakoma, geriau vėliau negu niekad.

S. Mikolajczyk sako: "Sutinku, kad glaudus ir pastovus draugiskumas su Rusija yra kertinis akmuo Lenkijos politikos ateityje... Kad prašalinus visas abejones, šiūmi pareiškiu, jog priimu Krymo nuosprendžius reikale Lenkijos, jos suverenės nepriklausomos pozicijos, ir klausimu suformavimo provizoralės valdžios, kuri būtų išraiška nacionalės vienybės."

Šis Mikolajczyko pareiškimas, išrodo, yra paskutinė vinis į politinį grabą Arciszewskio valdžios. Tą, veikiausiai, supranta ir Britanijos valdžia.

Be to, šis pareiškimas atidaro Mikolajczykiui ir jo šalininkams duris Lenkijoje. Jeigu jie neturi kokių nors mums nežinomų rezervacijų, jų susitarimas su laikinąja Varšavos valdžia gali įvykti labai greitai. Tokiam atsitikime Lenkija gali susipėti dalyvauti Jungtinių Tautų Konferencijoje San Francisco.

Pastaruoju laiku Mikolajczykas ir jo kolegos buvo kritikuojami Lenkijos laikraščiuose. Lenkų spauda smerkė jų sėdėjimą ant dviejų kedžių. Jų manevravimas darė prastą įspūdžio.

Jiems, veikiausiai, bus atleista, kuomet jie pakeitė gaires.

Plėšia ir Mušasi

"Laisvė" rašo: New York Herald-Tribune korespondentas Vokietijoje, Seymour Freidin, rašo įdomią korespondenciją iš Hanoverio miesto, kurį amerikiečių armija šiomis dienomis užėmė. Mr. Freidin sako, jog tuojau, kai tik vokiečių armijos iš miesto paspruko, palikdamos policiją ir dalį "volksšturmiečių" tvarkai palaikyti, tai mieste prasidėjo savotiška "revoliucija." Gyventojai, vokiečiai, puolė krautuves, puolė duonkepyklas, puolė net ir privatiems namams ir plėšė ir vogė viską, ką tik pamatė.

Prasipletė suirutė, muštinės. Policija ir "volksšturmiečiai," užuot tvarką darę, plėšė išvien, vogdami, ką tik nugarbė.

Zymėtina tas, sako korespondentas, kad šiame mieste buvo išlaisvinta apie 25,000 belaisvių, buvusių vokiečių vergų. Šitieji stovėjo nuošaliai, stebėdami, kaip "viršžmogiai" mušasi už grobius.

Hanoverio miestas,—kadaiš buvęs Vokietijos miestų pažiba,— smarkiai oro bombų sunaikintas,—sunaikinta apie 80 nuoš. jo pastatų.

Na, ir tuose griuvėsiuose vokiečiai mušėsi dėl grobio! Nesimušė jie prieš nacius, prieš smogikus, prieš savo neprietelius, bet mušėsi tarp savęs už tai, kad kiekvienas norėjo juo daugiau pasivogti!

Kuo Arkivyskūpai Susirūpino

Katalikų vyskūpai ir arkivyskūpai, savo sąskrydy Washingtone, užgryė tarptautinę saugumo organizaciją. Tačiauš tame jų užgyrime yra tiek "bet," kad tas užgyrimas pasidaro beįeikšmis.

Visų pirmiausia katalikų bažnyčios vadovybei nepatinka kaip Jaltos konferencija išsprendė Lenkijos klausimą. Ji su senąja šlektiška Lenkija, kurios spoksmanu yra nusibankrutavusi londoniškė valdžia. Vyskūpams ir arkivyskūpams labai ne-

patinka, kad Jaltos konferencijoje nei neprisiminta apie Pabalčio kraštus. Jie nori tiems kraštams "nepriklausomybės."

Nepatinka bažnyčios vadams ir Saugumo Tarybos (būsimoj tarptautinėj organizacijoj) planai, kaip jie nustatyti Jaltos konferencijoj. Bet labiausia jiems nepatinka tas, ką jie vadina "marksistiniu totalitarizmu." Tuo terminu jie padengia Sovietų Sąjungą, priešpastatydami jį "tikrai demokratijai."

Tai tas pats "bolševikiškas baubas," tik kitaip pavadinatas.

Argi neaišku, kad katalikų aukštoji dvasiškija nusistačius prieš pamatinį principą tarptautinio saugumo! Ji mato vyriausią pavojų tame, kad socialistinė pasaulio dalis bendradarbiauja su buržuaziniu pasauliu. Jeigu vyskūpai ir arkivyskūpai nenori bendradarbiavimo, tai ko jie nori? Karo?

Mes pasitikim, kad San Francisco Konferencija nesiskaitys su tuo balsu, nes jis nesuderinamas su Jaltos nuosprendžiais, nesuderinamas su visos žmonijos troškimu syki ant visados baigti su agresija ir įvykinti pastovią taiką.

Nusipolitiķavusių vyskūpų ir arkivyskūpų galima paklausti: Kodėl Ekscelencijos tylyte apie frankistų režimą Ispanijoje? Kodėl jūsų balso nesigirdėt protestuojant prieš reakcinį režimą Argentinoje? Kodėl jūs nieko nesakot apie kvilingus-parsidavėlius ir reikalingumą juos bausti?

Pavojaus iš reakcijos pusės vyskūpai ir arkivyskūpai nemato—o nemato tiksliai, nes jie patys aktyviai ar pasyviai turavoja reakcijai.

Molotovas San Francisco

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Vlačeslavas Molotovas dalyvaus San Francisco konferencijoje. Pirm to jis tarsis su prezidentu Trumanu ir jo kabinetu Washington. Amerikos visuomenė ši žinia tikrai nudžiugins. V. Molotovo pasimatymas su naujuoju šios šalies prezidentu bus naudingas jiems abiem. Asmeninė pažintis turi ir politinio svorio.

Prezidento Roosevelto mirtis, išrodo, dar labiau sučimnetavo Jungtinių Valstijų draugingumą su SSSR. Prezidentas Rooseveltas buvo populiariausias sveiktintais Sovietų Sąjungoj. Jam mirus, ten paskelbta dviejų dienų gedulas. Laikraščiuose pilna žinių ir straipsnių apie mirusį demokratijos titaną. Sovietų žmonės liūdi netekę tokio ištikimo draugo.

Prezidento Roosevelto mirtis uždeda sunknes pareigas ant visų pirmiausių valstybės vyrų tiek šioj šalyj, tiek Sovietų Sąjungoj, tiek visur kitur. Sovietų valdžia tai supranta ir todėl ji siūnčia savo užsienio reikalų lyderj Amerikon.

Jie Prastai Jaučiasi

Šiuo laiku Washingtone posedžiaujau tarptautinio darbo unijų sąjudžio vadai, kurie sudaro Administratyvį Komitetą, išrinktą Londono Konferencijoj. Jie tariasi San Francisco Konferencijos reikalais, jie ruošia konstituciją tarptautinei darbo organizacijai.

Washingtonė vieši Citrine, Kuznečovas, Lombardo Toledano, Saillant ir kiti žymūs unijinio judėjimo vadai. Jie žymūs todėl, kad už jų pečių stovi 60,000,000 organizuoto darbininkijos.

Iš Washingtono praneša, kad Amerikos Darbo Federacijos šulai jaučiasi prastai. Šiame istoriniame momente jie izoliuoti, jų balso nesigirdi. Be to, jie negali nežinoti, kad Darbo Federacijos nariai, daugely vietų, nuoširdžiai stoja už tarptautinę unijų organizaciją.

New Yorke Darbo Federacijos šulai sušaukė susirinkimą, kuriame dalyvavo Federacijos sekretorius-įždininkas George Meany. Jis atvyko sustiprinti saviškius dvasioje ir aprūpinti juos "amunicija" kovai prieš tarptautinį sąjudį.

Veltui tas viskas. Užsispyrimu jie save dar labiau izoliuos.

ALDLD Reikalai

Kaip Eina Vajus už Naujus Narius Lietuvių Literatūros Draugijoj?

Philadelphija Yra Priėšką.

Siemet Lietuvių Literatūros Draugija mini savo 30-ties metų gyvavimo jubiliejų. Ta proga Centro Komitetas paskelbė vajų už naujus narius, kurio laiku siekiame gauti 1,000 naujų narių. Vajus teis is iki liepos 1 dieni.

Kol kas vajus neina taip, kaip reikėtų. Daug kuopų ir narių dar nieko nedaro. Tai labai negerai, nes laikas bėga. Dar tik kelios kuopos smarkiau stojo darban.

Priešakij stovi Philadelphijos 10 kuopa, kuri jau turi gavus 32 naujus narius. Daugliausiai darbuojasi drg. A. J. Smitas.

Iki dabar kuopos sekamai stovi:

Table with 2 columns: Kp. Miestas, Gavo naujų narių. Lists various cities and the number of new members received.

Po 3 naujus narius gavo: 6 kp., Montello; 11 kp., Worcester; 17 kp., Shenandoah; 35 kp., So. Bend; 38 kp., Seranton; 47 kp., Montreal; 67 kp., Livingston, ir 187 kp., Chicago.

Po 2 naujus narius gavo: 4 kp., Portland; 32 kp., New Haven; 66 kp., Grand Rapids; 81 kp., Brooklyn; 136 kp., Harrison-Kearny; 155 kp., Worcester; 161 kp., Seattle, ir 190 kp., Cleveland.

Po 1 naują narį gavo: 9 kp., Norwood; 13 kp., Easton; 30 kp., Chester; 37 kp., Lawrence; 39 kp., Seranton; 62 kp., Stoughton; 68 kp., Hartford; 94 kp., Kenosha; 103 kp., Hudson; 147 kp., Brooklyn, ir 185 kp., Richmond Hill.

Yra 54 Garbės Kuopos.

Šiuo laiku į garbės kuopų surašą įeina sekamos kuopos:

- Kp. Miestas. 17 Shenandoah. 37 Lawrence. 62 Stoughton. 70 Deadham. 74 New Kensington. 84 Paterson. 94 Kenosha. 96 Sudbury. 103 Hudson. 131 Saginaw. 145 W. Frankfort. 167 Sheboygan.

Pirmiau buvo paskelbta 42 garbės kuopos, tai bendrai jau bus 54. Bet tai dar mažai. Dar daug kuopų nieko nemokėjo už 1945 metus, o jau ketvirtas mėnesis eina. Prasome visus narius tuojau mokėti duokles, o kuopų valdybas prisiųsti pinigus į centrą.

Knygos ir Bilos.

Dar daug kuopų yra skolingi centrui už literatūrą. Prasome atsiteisti. Taipgi platinkite mūsų žurnalą "Sviesa" ir knygas. Dar yra daug dirvos platinimui literatūros.

Ypatingai reikia platinti knyga "Naujoji Lietuva Faktų ir Dokumentų Šviesoje." Tą knyga išleisdome kiek metai atgal. Tai istorikų Tarybų Lietuvos. Ji buvo sustojus platinintis, kada Hitleris pavergė Lietuvą. Bet dabar Lietuva jau vėl yra tarybinė. Kiekvienam ir kiekvienai yra svarbu susipažinti su Tarybų Lietuvos tvarka. Šioj knygoj yra Tarybų Lietuvos Konstitucija, visi faktai, kaip tvėrėsi valdžia, kaip susidaro valstybės organai. Knyga didelė, graži, turi 200 puslapių, o kaina tik 25 centai. Platinikite, kurie turite pas save arba parstraukite iš centro. Žinokite faktus apie Tarybų Lietuvą, tai tada lengvai atmušit visokius priešų užmetimus.

Paremkite Apšvietos Fondą.

Kada yra daug kitokių finansinių kampanijų, tai ir patys užmirštame savo Apšvietos Organizacinį Fondą. O jo darbus niekas kitas neatliks. Mes patys turime leisti lapelius ir brošūras. O tą galime padaryti tik tada, kada tam reikalui gauname aukų.

Lietuvos priešai, kurie nori Trečio Pasaulinio Karo,

GOERINGO PILIS

Rašo Martinas Meržanovas.

Romintų miškas prasideda tuojau už Vokietijos pasienio miestelio Zydkiemio ir tęsiasi kelias dešimtis kilometrų krašto gilumon. Jis savo puikius pušynų masyvus, eglynų tankmes ir beržų gojelius išriedė dideliosse plotuose ir, tarytum, dengia įėjimą į Galdupės miestą ir Prūsiją.

Šio miško centras—jo sostinė—yra Romintų miestelis, išaugęs gražioje vietoje ant to pat vardo upelio krantų ir paskendęs tarp šimtamėčių skarotų eglių. Šiame mažame miestelyje dvi dienas vyko atkaklios kautynės ir rinktinės esesiečių dalyk kovėsi kaip fanatikai, šaudė iš kiekvieno namo, iš kirchės, iš už kiekvieno medžio, iš krūmų. Jie gynė ne tiek šį miestelį, kuris pats savaime nieko ypatingo nesudaro ir niekuo nepasizymi, kiek pilį, esančią kitame krante, tankaus miško masyve, ypatingai gražioje aukštumoje. Didelis medis su drožiniais papuošimais

kurie skleidžia melus prieš Lietuvą, prieš Sovietų Sąjungą, jie turi desėtus žmonių vien tam judosiškam darbu pastatyti. Jie gauna tikstantiųjų dolerių iš Amerikos lietuvių ir išleidžia meilų kampanijai. Kas jų tuos melus turi atmušti? Tik pažangus, demokratinis, anti-hiteriškas Amerikos lietuvių judėjimas ir mūsų Apšvietos Fondas.

Todėl, nepamirškite Apšvietos Fondą. Paukaukite iš kuopų įdų, paskirkite kelis dolerius nuo jūsų pasakmingų parengimų, paukaukite ir patys, kurie išgalite. Pastaruoju laiku Apšvietos Fondui gavome aukų nuo šių draugų: G. Lekas, So. Boston, paukaavo \$2 ir už lapelius pamokėjo \$1.50. ALDLD 146 kp., Chicago, per sek. J. Rasinską, aukavo apšvietos reikaliams \$1 ir archyvuvi \$2. St. M. Leesis, Saginaw, apšvietos reikalams \$2.

A. Valečka, Brooklyn, pirmokėjo duokles ir paukaavo į archyvo fondą \$1. Visiems aukavamsiems tariame širdingai ačiū! Prasome nepamiršti ir ateityje.

D. M. Solomskas, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn 6, N. Y.

Pilies pastatas, mažutė kirchė, pagalbiniai trobesiai—arklidės, dirbtuvės, daržinės, sandėliai, mažytis manėzas—visa tai buvo maršalo Hermano Goeringo medžioklinis ūkis, kadaise priklausęs Vilhelmui antrajam ir buvo saugomas iki paskutinės minutės esesiečių kariuomenės pulko. Pagaliau prūsų gvardija buvo išmūšta ir divizijos, kuriai vadovauja generolas Polevikas, kareiviai užėmė miestelį ir Goeringo pilį. Pulkinko Šterbino įsakymu, prie medinio pastato tuojau buvo pastatyta apsauga ir jos komendantu buvo paskirtas jaunas kapitonas Andrius Burovas, kuris su savo automatininkais vienas iš pirmųjų įsiveržė į šį nuosaly ir ramų Romintų masyvo kampelį.

Mes važiuome į mišką iš Zydkiemio miestelio pusės tokią ryto valandą, kai šalta spalio saulė nepajėgė sutirpinti baltų šerkšno šarmanų ir nuo to pušų bei eglių žalumynai ir geltonos beržų lapų spalvos atrodė švelnesnės ir prieš mus iškildavo kaip iš rūky. Ilgas, gerai įvažinėtas kelias, einantis į Romintus, mus sutiko vokiečių paliktais sviediniais, nebaigtais statyti blindžais, į krūvą sudėtomis minomis ir kapų tyla. Kaž kur toli, matomai, už miško dunksejo artilerija ir išggsdintų paukščių būriai perskridavo nuo vieno medžio ant kito, o geltoni jau negyvi beržų lapai aukso snagėmis krito ant mūsų kelio.

Netrukus prieš mus atsirado virai ir toliau kiti platus turtai, senų ažuolų alėja, o už jos gražus raudonas pilies pastatas. Visa ji bendrai ir kiekviena jos dalis, išpaustyta iš medžio ir vaizduojanti miško žvėris,—bylojo, kad tai laikinas butas didelėje kelionėje, polsio ir pramosvos vieta, karaliaus užgaidos padarinius. Medžioklės pilį aptarnavo dešimties žmonių ir saugojo esesiečių pulkas, kurio vyrmas buvo lemta padėti savo galvas ant Romintos upelio krantų.

Pilies pastatas, kuriame yra kelios dešimties kambarių, buvo apstatytas įvairiausiais įvairiausio stiliaus baldais, pradedant prabangiais francūziškais krėslais, apmuštais baltu brokatu, odinėmis sofomis, drožinėmis spintomis, baigiant paprastomis medinėmis kėdėmis, vokiečių išgabentomis iš Borisovo miesto. Kiekviena kambaryje pastatytas žaidžias, savo pavaldai primėnų misko sargybos būdėlė, ir visur pakabinti stori, inkrustuoti rėmai be paveiklų. Juos, kaip numatydams, prieš mėnesį laiko išvežė pats pilies šeimininkas.

Goeringo kabinetė, miegamajame, valgomajame, nesuskaitomuose jo palydovų kambariuose, taip pat gerai apstatytose—ant kiekvienos sienos pritaisyta šerno, vilko, tervitvino iškamša. Ir visur—chnio ra-

plies pastatas, mažutė kirchė, pagalbiniai trobesiai—arklidės, dirbtuvės, daržinės, sandėliai, mažytis manėzas—visa tai buvo maršalo Hermano Goeringo medžioklinis ūkis, kadaise priklausęs Vilhelmui antrajam ir buvo saugomas iki paskutinės minutės esesiečių kariuomenės pulko. Pagaliau prūsų gvardija buvo išmūšta ir divizijos, kuriai vadovauja generolas Polevikas, kareiviai užėmė miestelį ir Goeringo pilį. Pulkinko Šterbino įsakymu, prie medinio pastato tuojau buvo pastatyta apsauga ir jos komendantu buvo paskirtas jaunas kapitonas Andrius Burovas, kuris su savo automatininkais vienas iš pirmųjų įsiveržė į šį nuosaly ir ramų Romintų masyvo kampelį.

Mes važiuome į mišką iš Zydkiemio miestelio pusės tokią ryto valandą, kai šalta spalio saulė nepajėgė sutirpinti baltų šerkšno šarmanų ir nuo to pušų bei eglių žalumynai ir geltonos beržų lapų spalvos atrodė švelnesnės ir prieš mus iškildavo kaip iš rūky. Ilgas, gerai įvažinėtas kelias, einantis į Romintus, mus sutiko vokiečių paliktais sviediniais, nebaigtais statyti blindžais, į krūvą sudėtomis minomis ir kapų tyla. Kaž kur toli, matomai, už miško dunksejo artilerija ir išggsdintų paukščių būriai perskridavo nuo vieno medžio ant kito, o geltoni jau negyvi beržų lapai aukso snagėmis krito ant mūsų kelio.

Netrukus prieš mus atsirado virai ir toliau kiti platus turtai, senų ažuolų alėja, o už jos gražus raudonas pilies pastatas. Visa ji bendrai ir kiekviena jos dalis, išpaustyta iš medžio ir vaizduojanti miško žvėris,—bylojo, kad tai laikinas butas didelėje kelionėje, polsio ir pramosvos vieta, karaliaus užgaidos padarinius. Medžioklės pilį aptarnavo dešimties žmonių ir saugojo esesiečių pulkas, kurio vyrmas buvo lemta padėti savo galvas ant Romintos upelio krantų.

Pilies pastatas, kuriame yra kelios dešimties kambarių, buvo apstatytas įvairiausiais įvairiausio stiliaus baldais, pradedant prabangiais francūziškais krėslais, apmuštais baltu brokatu, odinėmis sofomis, drožinėmis spintomis, baigiant paprastomis medinėmis kėdėmis, vokiečių išgabentomis iš Borisovo miesto. Kiekviena kambaryje pastatytas žaidžias, savo pavaldai primėnų misko sargybos būdėlė, ir visur pakabinti stori, inkrustuoti rėmai be paveiklų. Juos, kaip numatydams, prieš mėnesį laiko išvežė pats pilies šeimininkas.

Goeringo kabinetė, miegamajame, valgomajame, nesuskaitomuose jo palydovų kambariuose, taip pat gerai apstatytose—ant kiekvienos sienos pritaisyta šerno, vilko, tervitvino iškamša. Ir visur—chnio ra-

Netrukus prieš mus atsirado virai ir toliau kiti platus turtai, senų ažuolų alėja, o už jos gražus raudonas pilies pastatas. Visa ji bendrai ir kiekviena jos dalis, išpaustyta iš medžio ir vaizduojanti miško žvėris,—bylojo, kad tai laikinas butas didelėje kelionėje, polsio ir pramosvos vieta, karaliaus užgaidos padarinius. Medžioklės pilį aptarnavo dešimties žmonių ir saugojo esesiečių pulkas, kurio vyrmas buvo lemta padėti savo galvas ant Romintos upelio krantų.

Pilies pastatas, kuriame yra kelios dešimties kambarių, buvo apstatytas įvairiausiais įvairiausio stiliaus baldais, pradedant prabangiais francūziškais krėslais, apmuštais baltu brokatu, odinėmis sofomis, drožinėmis spintomis, baigiant paprastomis medinėmis kėdėmis, vokiečių išgabentomis iš Borisovo miesto. Kiekviena kambaryje pastatytas žaidžias, savo pavaldai primėnų misko sargybos būdėlė, ir visur pakabinti stori, inkrustuoti rėmai be paveiklų. Juos, kaip numatydams, prieš mėnesį laiko išvežė pats pilies šeimininkas.

Goeringo kabinetė, miegamajame, valgomajame, nesuskaitomuose jo palydovų kambariuose, taip pat gerai apstatytose—ant kiekvienos sienos pritaisyta šerno, vilko, tervitvino iškamša. Ir visur—chnio ra-

Netrukus prieš mus atsirado virai ir toliau kiti platus turtai, senų ažuolų alėja, o už jos gražus raudonas pilies pastatas. Visa ji bendrai ir kiekviena jos dalis, išpaustyta iš medžio ir vaizduojanti miško žvėris,—bylojo, kad tai laikinas butas didelėje kelionėje, polsio ir pramosvos vieta, karaliaus užgaidos padarinius. Medžioklės pilį aptarnavo dešimties žmonių ir saugojo esesiečių pulkas, kurio vyrmas buvo lemta padėti savo galvas ant Romintos upelio krantų.

Goeringo kabinetė, miegamajame, valgomajame, nesuskaitomuose jo palydovų kambariuose, taip pat gerai apstatytose—ant kiekvienos sienos pritaisyta šerno, vilko, tervitvino iškamša. Ir visur—chnio ra-

(Pabaiga 5-lam pusl.)



Leit. gen. George S. Patton, komandieras mūsų 3-čiosios armijos Vokietijoj, atsisotęs "jeep-se" kalba būriui savo kareivių pagirdamas juos už parodytą naršą triuškinančiacių tvirtovės kelyje į Berlyną.

Pats svarbiausias uždavinys Amerikos žmonėms dabar sumušimas Hitlerio, apgy-nimas demokratijos.

Moterų Skyrius

Fašizmas yra moterims ver-gija, žmoniai nelaimė: su-mušimas jo yra pati svar-biausia mūsų uždutis.

ANNA ELEANOR ROOSEVELT



Eleanor Roosevelt.

Sunkaus liūdesio dienosio mirusio prezidento žmona rodo stebėtinai gražų pavyzdį visoms motinoms, visiems Amerikos žmonėms. Jos širdgėla yra skaudžiausia, bet ji pakilo virš jos. Salies reikalai, žmonių reikalai jai pirmoje vietoje. Jai sunku susilaikyti nuo ašarų, bet ji stojkiausiai apgali ir jas savo užsigrūdinusia valia.

Keturi Rooseveltų sūnūs tolimuose karo frontuose. Motina jiems pasuntė trumpą pranešimą apie tėvo mirtį. Pranešime yra trumpas posakis, bet kaip jis gilus, kaip reikšmingas: "Jis dirbo savo darbą iki pat mirties, kaip jis norėtu, kad ir jūs dirbtumėt."

Kuomet Harry Truman paklausė jos, kuo jis galėtų jai suraminti, jai padėti, Mrs. Roosevelt jam atsakė: "Pasakykit man, kuo mes galėtume jums padėti." Ji nepraso suraminimo. Ji žino, kokia didelė atsakomybė patarėjų darbų našta kris ant prezidento Trumano pečių. Ji jam padės, kuo galės.

Baltuose Rūmuose ji tarė: "Aš labiau liūdiu už mūsų šalies žmones ir viso pasaulio žmones, negu už mus" (šeimą).

Reakcininkai visuomet piktaai atakuodavo Eleanor Roosevelt. Ji nekreipdavo į tai dėmesio. Ji ignoruodavo juos ir tęsė savo gražų dar-

bą, pagrystą tikru žmoniškumu ir liberalizmu.

Ji buvo nepavaduojama pagalbininkė savo gyvenimo draugui, Amerikos demokratijos titaniu. Keturiasdešimt jų ženybino gyvenimo metų buvo krikščioniškai skaištus bendradarbiavimas.

Įžengusi sykiu su prezidentu į Baltuosius Rūmus ji nepasidavė puikybei, ji neatsiskyrė nuo plačiųjų minčių. Nieko olimpiško, išdidaus joje nebuvo. Natūrališkas malonumas, užuojauta paprastiesiems žmonėms, visuomeniškias darbūtas buvo ir tebėra jos charakterio pamatiniai bruožai.

1924 metais Franklin Delano Roosevelt susirgo paralyžiaus liga. Ji buvo prie jo ir su juo visu tuo sunkiausiu laikotarpiu.

Šiose nacionalio gedulo dienose Amerikos žmonės reikiška širdingiausią savo užuojautą Eleanorai Rooseveltvienei. Jie žino, jie ištiki-king, kad ji bus su jais, kad ji nenupuls dvasioje, kad ji tokiu pat širdingumu skeis progresyvius idealus.

Kanadietė Milevicienė Apdovanojo Sovietų Žmones

Montreal, Canada. — Per progresyvių lietuvių moterų Raudonojo Kryžiaus ratelj. Milevicienė iškėitė savo rankų darbo 29 poras kojinių ir nupirkus dar pridėjo 5 megstinus dėl Sovietų vaikūčių.

Nors Kanados valdžia uždraudė daryti viešas aukų rinkimo kampanijas dėl Sovietų žmonių, betgi neišdrįso uždrausti leisti priimti savanorių aukotojų aukas, kadangi matyti, jog savanorių aukotojų dar randasi nemažas skaičius. Todėl dar tebestipės draabužių rinkimas Sovietams. Ir drg. Milevicienės auka bus priduo-ta ten, kur ji buvo skirta.

Drg. Milevicienė praeytj yra pasižymėjęs kaip stambi aukotoja Sovietų Sąjungos draabužių rinkimo kampanijose. Nors dabartiniu laiku draugė dar yra silpnas sveikatos stovyje, po sunkios vidurių operacijos, bet kiek sveikata leido, tiek stengėsi savo darbu ir auka prisidėti. Jos darbas ir auka bus giliai įvertinta Sovietų žmonių.

Liūda.

Memorialinės Valstijos Bute

SPRINGFIELD, bal. 15. — Skantį ketvirtadienį valstijos bute, kaip 10:15 iš ryto, bus laikomos memorialinės apšveitos mirusiam Prezidentui Rooseveltui. Susirinks visi legislatoriūs nariai.

Kalbės gub. Green, Lt. Gov. Cross, Hugh Green (House Speaker) ir abiejų būtu republikonų ir demokratų vadai.



Po trijų metų vergijos nacių koncentracijos stovyklose ir verstnuose darbuose, šios ukrainietės moterys ir jų kūdikiai išsivint šiom dienom šavus į hitlerinį pragar. Išlaisvintos šeimos čia matomos pirmu kartu gausant žmoniško maisto iš mūsų kariuomenės virtuvės Anhalt apielinkė, Vokietijoje.

MOTERIS SU NAŠČIAIS

Rašo Aleksas Muizė.

Mes, didžiosios miestelio gatvės vaikai, dažnai matydavom jį praeinančią, išblykusių ir susikuprinusių, visada su naščiais, ant kurių kabodavo du kibirai pilni vandens. Mes palydėdavom ją akimis ir matydavom, kaip jos liesas stuomuo susiliedavo su mėlynu ruku gaubiančiu miesteli. Po to palydėdavom vienas į kitą ir nuveidavom žaisti pagallė-liais.

Miestelio bobos ją dažnai pravardžiudavo, o mums, didžiosios miestelio gatvės vaikams, ji buvo pasakose skaityta burtininkė. Kai ji praeidavo, mes prisimindavom Jonelį su Magdute arba raudonkepuraite.

—Lygiai tokia pat,—sakydavo Martinienės Tadas. —Ir nosis tokia kumpa, ir plaukai, ir akys...

Ir praslinkdavo mums pro akis girdėtos pasakos. Ji—kuprota ir sudžiūvusi—gyveno pačiame miestelio didžiosios gatvės gale. Ten buvo trobelė tokia kaip ir ji—sulinkusi, o langelis—vianas ir mažytis—užkiltas skuduru. Tarnavo ji miestelio ponams. Nešė vandenį. Nuo ryto ligi vakaro ji eidavo palinkusi po naščiais. O mes ją vis lydėdavome akimis.

Kartą, kai visi buvo susirinkę trobeje, aš tyliai, kad niekas neišgirstų, paklausiau tėvo:

—O sakyk, tēte, ta moteris su naščiais burtininkė ar ne? Ji baisi tokia, o plaukai, lyg didžiosios liepos samanos—susiviję...

Tėvas nieko neatsakė tą vakarą, tik po kelių dienų mane pasidonesant ant kelių ėmė pasakoti.

—Ta moteris, tai našlė seno žvejo, kuris prieš kelis metus mirė,—sako tėvas.—O namelis, tas sulinkęs ir mažytis, tai dvaro pono. Jis tenai įkūrė žvejį, nupirkto valtį ir lipė kasdien pristatyti žuvis dvaro virtuvei. Ilgus metus žvejas su moterim gyveno tame namelyje. Ir jei ne ta siaubinga naktis, tai būtų gyvenęs ir šiandien...

—Naktis,—suklusau aš.—

Kokia naktis, tėve, sakyk?

—...Jau iš vakaro ėmė pūsti vėjas, dangus, it anglis, buvo juodas, o jūros bangos tolydžio darėsi vis didesnės ir didesnės. Žvejas tąsyk plaukė į jūrą anksti rytai. Ir jis nebeįgrijo. Mačias kaip moteriškė stovėjo ant kranto, kaip žiūrėjo į šelstančias bangas, o akys buvo įsmeigtos į tolį, į nepermatomą rūką. Paskui... paskui ji ilgą laiką neišėjo iš savo lušnelės, o kai išaušo pavasaris, ji menkutė ir sudžiūvusi eidavo su sunkiais kibirais vandens. Mat, kokia ta tavo burtininkė,—baigė tėvas.

Ir po to, kai išeidavau į gatvę, o vaikai su patyčiom lydėdavo moterį, aš juos sudrausdavau ir papasakodavau liūdną jos gyvenimo istoriją. Paskui mes nebeturėdavom jokio noro iš jos juoktis. Nepravardžiudavom moteriškės, tik susipietę kokio namo pavėsyje, tytomis sekdavome ją praeinančią su naščiais.

Po to prabėgo keletas metų. Mes, didžiosios miestelio gatvės vaikai, jau tapome pusbūrniais; nebežaidėm pagallė-liais. Mes jau mėginom rūkyti samanas ir nuolat gulėjom pievoj.

Mėgdavom žiūrėti į plaukiančius debesis. Sekdavom juos akimis tol, kol jie išnykdavo anapus miško.

Moteriškė, tą seną ir sulinkusią, su kibirais pilnutėliais vandens, jau buvom pamiršę. Ir jei ne Martinienės Tadas, kuris jau buvo beveik suaugęs į vyrą, apie senos lušnelės gyventojų niekas nebūtų užsiminęs. Kartą Tadas, nukreipęs akis nuo už miško dingusio debesio, staiga visus užklauso:

—O sakykit, vyrai, kur mūsų senoji moteriškė? Jau senai jos nematėm!...

Atsakyti jų niekas negalėjo.

Visi išpūtėm po mėlyną samaną dūmą, pamiršę klausimą, nusprendėm, kad tokiu laiku geriausiai būtų išsimaudyti.

Kai ryta vėl visi susitikom pamiškėje, Martinienės Tadas, suražęs ir išpėses ge-

roką pluoštą samaną, visus nustebino naujiena:

—Vyrai, aš papasakosiu apie senąją mūsų moteriškę. Tėvas man vakar sakė.

—Dabar ji gyvena mieste. Nė vienas mūsų nežinojo, kad ji turi sūnų. Jis ilgus metus sėdėjo kalėjime, o kai ji iš ten paleido jis atsiėmė iš kaimo motiną ir apsigyveno mieste.

—O jūs žinote, už ką jis sėdėjo kalėjime?—tęsė Tadas.

—Jis buvo komunistas. —Matot, vyrai,—karštai baigė Tadas.

Mes visi buvome be balso, o diena praėjo tyliai, kažkaip nepaprastai. Nė į kasdieninį pasimadymą neįėjome. Nuolat kalbėjom apie senąją moteriškę, kurios sūnus kovotojas išėjo iš kalėjimo.

Praėjo keli mėnesiai. Į mano rankas anądien pateko laikraštis. Pavaračiau jį, peržiūrėjau paveikslėlius. Žiūriu iliustracijos. Kas čia? Netikėjau savo akimis. Ogi štai, tur daugelio spindinčių veidų, sėdi ir mūsų moteris—kreiviosios lušnelės gyventoja.

Kai vakare visi susirinko trobeje, ir kai uždegėm žiburį, aš visiems paskaičiau apie mūsų senąją moteriškę. Po to parodijau paveikslėlį, po kurio buvo parašas: "Motinos išaukėjusios kovotojus."

Didelės Minios Lydėjo Prez. Lavoną į Baltąjį Namą

WASHINGTONAS, bal. 15.— Policijos apskaitliavimu, tarp 300,000 ir 400,000 žmonių susirinko prie Union Station pama-tyti kaip prezidento lavonas buvo vežamas į Baltuosius Rūmus. Maj. E. J. Kelly, policijos su-perintendentas sako, kad procesija buvusi apie dviejų mylių ilgio ir kad Washingtono niekad nebuvo tokios didelės minios susirinkusios bent vieną prezidentą prisikandint.

Washingtono Raščias Išlaisvintas

ERFURT, Vokietija.—Lt. Col. Robert S. Allen, kolumnistu Drew Pearson draugas, kurį vokiečiai buvo paėmė į belaisvę netoli Eisenach, čia tapo išlaisvintas U.S. 8-losios pėstininkų divizijos. Allen rašydavo į kolumną "Washington Merry-Go-Round."

Kultūriečių Užkvietimas

Šiuomi užkviečiame visus Chicagoo lietuvių moterų klubus ir abelnai lietuvių į Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros Klubo didžiulį parengimą. Minimas parengimas įvyks balandžio 22 d., Lietuvių Auditorijoje.

Šiame parengime užgirsite geriausias mūsų dainininkes, K. Abekienę ir A. Kenstavičienę. Apie jas daug aiškinti netenka, nes jos savo maloniais balsais yra sužavėjusios veik visos Amerikos lietuvius.

Apart minėtų lakštučių, dainuos žymus dainininkas-baritonas Jakob J. Shirokoff. Taipgi puiki solistė F. Balsūtė.

Girdėsite garsųjį L. K. M. Chorą po vadovystė žymaus muziko Juozo Kenstavičiaus. Taipgi A. L. M. Kultūriečių Chorą, po vadovystė F. Balsūtės.

Apart koncertinės programos, bus lošimas. Perstatys vieno veiksma komediją "Pasaulis Be Vyrų". Veikalą mokina F. Balsūtė, vaidins gambiausias ir talentingiausias kultūrietės.



Anna Marquardt.

Onutė Marquardt visada linksmo būdo ir juokų nepasigali, tačiau šį kartą ji loš teisėjos rolėje. Prisidės prie kitių moterų suokalbio, kad išnaikinti visus vyrus nuo šio žemės kamuolio. Yra ir daugiau gabių lošėjų.

Ši komedija daroma sapnu tūlos korespondentės.

Išskalo tvirtinamė, kad išsūkas daug skanaus juoko. O gal ir supykins vieną kitą bernužėlį. Tačiau užbaigoje visi piktaimai prieš vyrus pradings...

Po programo bus šokiai prie geros orkestros. Įžanos tikietas 85c, įskaitant taksus.

Seimininkės ruošiasi pavašinti dalyvius su skaniais užkandžiais.

Nepamirškite, kad sekantys sekmadienį visi esate kviečiami į kultūriečių parengimą. Dury's atsidarys 3:30 val. po pietų, programą pasirasdės 4:30 val. po pietų.

Iki pasimatymo parengiam.

Komitetas.

Dėlei Fordo Darbininkų Streiko Aletista 6,700 Darbininkų

DETROIT, bal. 15.—Willow Run bomberj imonės 300 darbininkų susitraukė už tai, kad nebuvo atleistas formanas už suspausimą su darbininku. Dėlei streiko iš trijų Fordo imonių paleista 6,700 darbininkų.

Iš Kultūriečių Susirinkimo

Nusitarta Organizuotai Dirbti UNCC Vajuje.

Balandžio 11 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros Klubo susirinkimas. Pirmininkė K. Abekienė atidarė susirinkimą. Tvarkos vedėja išrinkta Ona Remeikienė.

Valdybos raporte pažymėta, kad klubas puikiai darbuojasi. Taip pat choras gerai veikia ir turėjo daugelį užkvietimų dainuoti, dabar rengias prie koncertinio vakaro.

Finansų sekretorė raportavo, kad turime iždė \$75.01, išdiniškė su tuom sutiko.

L. Matuzienė raportavo, kad jau 10-ta grupė davė kraujo, kur buvo suorganizuota mūsų klubo vardu.

Biznio komisija raportavo, kad darbas dėl prisirengimo prie mūsų būsančio parengimo, kuris įvyks balandžio 22 d., Lietuvių Auditorijoje, vedamas pirmyn. Bus gražus ir įvairus programos. Tačiau reikalinga tam daugiau darbininkų. Apsidėmė dar šios narės padirbtai: O. Survilienė, O. Urbonienė, P. Jančienė, S. Budrienė, O. Remeikienė. E. Samuolienė pažadėjo namuose iškepti kugelio ir atnešti į parengimą.

L. Matuzienė raportavo, kad įvyko draugiška suvega, kur buvo gana daug sunėta drabužėlių dėl Lietuvos valkūčių. Sudėta \$17, už kuriuos komisija supirks naujų drabužėlių.

Išduota raportas per J. Skeberdytę ir Onutę Remeikienę iš veiklos draabužių rinkimo. J. Skeberdytė pranešė, kad kovo 30 d. išsiūstė iš Lietuvai Pagelbos Teikimo Komiteto stoties 4,106 svarai dovany dėl Lietuvos liaudies. Tačiau dabar iki eina UNCC vajuus, mūsų komitetas dirba dėl to vajuus ir nerenka atskirdi dovany dėl Lietuvos žmonių.

Klubas nutarė, kad visos organizuotai stotume į darbą dėl rinkimo ir taisyimo draabužių laike UNCC vajuus.

Reikia tikėtis, kad ir tos kultūrietės, kurios nebuvo susirinkime, prisidės prie šio labdaringo darbo.

Kuomet užsibaigs United National Clothing Collection vajuus, tada ir vėl bus renkama dovanos dėl Lietuvos žmonių.

Po susirinkimo buvo diskusijos. J. Skeberdytė pradėdė diskusijas pailsedama svarbiausias dienos klausimus. Visos ilgai diskutavo ir nesiskubino į namus. Tai geras reiškinys, kad klubietės rimtai diskusuoja svarbius visuomeniškias reikalus.

Sekr. M. Plečkaitienė.



Prisidėkite su Darbu Drabužių Rinklavoje

Balandžio mėnuo yra pakirtas rinkimui drabužių dėl nuo karo nukentėjusių žmonių. Chicagoje United National Clothing Collection vajuus prasidėjo balandžio 14 d. ir tęsis iki balandžio 24 d. Tačiau skirstymo, valymo ir pakavimo darbas tęsis iki gegužės 1 d.

Prie šio darbo prašome prisidėti visų lietuvių moterų klubų ir pavienių moterų. Šis darbas yra labdarystės išraiška. Šio vajuus komiteto pirmininkas yra Chicago miesto majoras Edward J. Kelly. Jis taipgi prašo kiekvieno chiegiotis prisidėti prie šio darbo.

Tenlekka nei vieno lietuvių-vės Chicagoje, kuris arba kuri neprisidėtų prie šio taip kilnaus ir svarbaus darbo.

V.V.V.L.M. Saryšis.

ALTORIŲ ŠEŠĖLY

ROMANAS

Rašo
V. Mykolaitis—Patinas

“Stai kur netikėtai suradau geriausiai išreikštą viso savo seminarijos gyvenimo buitį! Ar gi tai nebuvo nuolatinis tylėjimas ir savo sąjonių bei jaunsų slaptumas? .. Dėl ko taip atsitiko ir lig šioliai tebesitęsia, aš nemoku sau tinkamai išaiškinti. Aš tik viena žinau, kad kitaip būti negalėjo ir negali. Kai aš dabar įsivaizduoju, koks aš būčiau buvęs jeigu nieko nebūčiau slėpęs, tai man daros ir bangu ir malonu. Aš beveik nieko nebūčiau perskaitęs, visai nieko nebūčiau rašęs, nebūčiau priimtas į “Šviesos” kuopelę, nebūčiau važinėjęs į Vilnių, nebūčiau kalbėjęs ir mąstęs daugybės dalykų. Bet už tai gal būčiau buvęs pavyzdgingiausias klierikas, o gal ir mano tikėjimas ir mano uolumas būtų liepsnojęs, kaip ugnis... Bet ar aš galėčiau visa to nedaryti? Ir ar taip jau bloga, jeigu darčiau? .. Kam tad visa tai draudžiama? ..

“Bet čia tik pirmasis, daugelio mūsų praktikuojamas, slaptystos laipsnis. Čia slepiami dalykai ir elgesiai gana paviršutiniški. Bet yra ir antras laipsnis—tai visos savo dvasinės esmės, savo asmenybės ir visų su ja artimai susijusių dalykų slėpimas, gal geriau, užsidiarymas. Man pačiam tik dabar tai ima aiškėti. Kitados formarijus man tai prikišo, bet aš tada jo žodžių nebojau—ir viskas darėsi savaime. Aš jau nevedimainiauju ir niekad nieko nedariau, kad atrodyčiau geresnis, negu iš tiesų esu. Aš tik buvau pasislėpęs, instinktyviai vėlav susitraukęs. Ir štai vyresnybė dėl manęs aiškiai klysta, draugai pažįsta geriau, bet ir tie menkai.

“Greičiausia, ne mano vieno tokis likimas. Mano draugai, be abejo, taip pat turi paslėptą savo asmens dalį. Tik skirtingas gal tas, kad jų ta paslėptoji dalis derinasi su regimąja ir ją papildo, o mano nuolatos maištauja, prieštarauja, griauja... Kaip man susiderinti sąvaje, aš nežinau, o kiek kartų bandžiau, neįstengiau. Gal būt, dėl to, kad ir aš pats savo paslėptosios dalies negaliu sučiūpti. Juk štai mano išpažintys. Aš jau dabar teologas, o kai tik noriu pasakyti savo nuodėmes, išseina nei šis, nei tas, gėda ir skauti. Čia tai jau tikriausia tiesa ir mano ne kartą patirta, kad

“Mintis gi žody taps melu.”
O jeigu taip, tai tiesa yra nepasakomoji, neišreikšiamoji minty, mūsų nepraskleidžiamoji dvasios kertelė—ir juo giliau, juo geriau. Jeigu taip, tai mano instinktas neklydo ir aš galū džiaugtis, kad tai, kas yra manėje paslėpta, maištauja prieš tai, kas yra reiškiamą, vadinasi, prieš melą.

“Bet kam čia man leistis į tą filosofiją, kuri nevykusi čia man išreikšti, taip pat gal yra melas. Ar negana man to, kad per ketverius praleistus seminarijų metus, aš pats to nežinodamas, išsaugojau daug ką, kas yra slėptina, o man brangu.

“Dabar man beliko seminarijų mažiau, negu dveji metai. Ar aš turiu išsivadėti savęs ir pasmerkti šitą išminties įsakymą:

“Tylėk, dangstykis ir slapstyk svajones savo ir jaunsus.”

Zinau, kad tai būtų bergėdžia pastanga, nes savo prigimties nenugalėsi. Bet aš to nė nenoriu. Aš pildysiu tą įsakymą smogingai. Nes ką man seminarija gali įdiegti vietoj išsivadėto “svajonių ir jaunsų?” Pataikavimą, veidmainystę, klerizimą, siaurumą, aptingimą ar cinizmą? Tokių “dorybių” dvasiškam luome aš matau labai daug. O gal gyvą tikėjimą, pamaldumą, apaštalavimo dvasią, uolumą? Ne! Aš įsitikinau, kad šitas dovanas Dievas duoda teisingai ir anksčiau, negu rektorius nuspręs, yra kas jų vertas, ar ne. Išrinktuojau aš nešiu ir gal nebūsiu, bet eiliniu kunigū-darbininku galiu būti. Dievas geriau mane pažįsta, negu vyresnybė ir aš pats. O kiek aš pats save pa-

žįstu. Kol kas nebijau žengti prie Dievo altoriaus.

“Numanau, kad ir išėjus iš seminarijos, taip pat reikės

“Tylėk, dangstykis ir slapstyk svajones savo ir jaunsus.”

nes jie pasakytų, tur būt, niekad nesiderins žmonių akyse su dvasiško charakteriu. Nes tai, kas vidų, manėje, yra gražu ir kilnu, viršuj, “žodyje,” kitiems atrods biau ru ir žema. O jeigu ir neatrodytų, tai atsiras tokių, kurie pasistengs subiaurinti ir pažeminti. Vadinasi, visą gyvenimą

tylėk, dangstykis ir slapstyk svajones savo ir jaunsus!”

Visas tavo gyvenimas bus ilgas “silentium” ir vienatvė. Gal tai ir gražu. Ta tema daug galima fantazijuoti ir poetizuoti. Bet ar išversiu? Ar nepersunkus tai bandymas? Juk ir dabar jau kartais taip skaudu! Skaudu gal ne dėl pačios vienatvės, bet dėl nusimanymo, kad taip yra, o galėtų būti kitaip. Ir jei būtų kitaip, būtų geriau. Kodėl aš negalėčiau džiaugtis gyvenimu, myliėti ir būti mylimas ir duoti pasauliui bent kiek šviesos ir džiaugsmo? E, bet gal aš klystu ir be reikalų save kamuoju? Viena tik aišku:

“Tylėk, dangstykis ir slapstyk svajones savo ir jaunsus.”

Taip įvertindamas save, savo padėtį seminarijoj ir savo ateitį, vienur jis sprendė teisingai, kitar klydo.

Jis gana teisingai analizavo savo santykį su seminarija, jis gerai charakterizavo paslėptąją savo asmenybės dalį. Bet jis klydo pirmiausia nepakankamai įvertindamas seminarijos įtaką sau pačiam. Vėliau jis įsitikino, kad ta įtaka buvo žymiai didesnė, negu jis manė. Bet jis dar daugiau klydo optimistiškai nusistatydamas dėl savo ateities. Ir čia jau per vėlai jis suprato, kad be visiško savęs išsivadėjimo, be visiško sutapimo su seminarijos mokslu ir dvasia, visiškai nesunaikinus savo išdidumo, savo maištavimo, savo “svajonių ir jaunsų,” negalima ryžtis stoti Bažnyčios išrinktųjų eilėn.

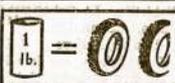
Bet jis save ramino viliojančiu jį kunigo-patrijoto, kunigo-literato, kunigo-višuomeniko darbu. Jam davė drąsos jo nieku nesutepta praėtis, o jis nežinojo, ko iš tiesų pareikalas iš jo gyvenimas, kokį reikės išlaikyti bandymų ir kaip angs ir rutuliosis jo charakteris, pažūros ir gabumai.

I metų pabaigą jis visai apribo ir sutvirtijo. Daugeliui varginusį jį klausimų jis buvo radęs šioj ar tokj atsakymą. Jis susikūrė aplink save tam tikrą sistemą, kuri seminarijos gyvenimo bandymam buvo pakankamai atspari.

Jis kaip sugėbėjo, taip atlikinėjo dvasinius pratimus, mokėsi geriau negu vidutiniškai, uoliai rengėsi egzaminam, o atliekamų laiku šį tą skaite, šį tą rašinėjo. Aplinkybės tam turėjo visai palankias. Dabar jau jis ir miegojo ir dirbo kambary, kuriame pats buvo vyriausias. Tarp jo ir koridoriaus dar buvo vienas pereinamasis kambarys, tad reikalui esant, visuomet buvo galima susėpti paslėpti neigalia knygą arba rankraštį. Be to, ilgas prityrimas, kaip daugelį kitų, taip ir jį išmokė atsargumo priemonių. Knygą ar laikraštį jis skaitydavo dažniausiai išdėjęs į stalčių, kurį, atsistojant, buvo galima momentaliai ir nepastebimai uždaryti.

(Bus daugiau)

USED FAT WORKS HERE!



One pound of used fat makes enough synthetic rubber for 1.7 automobile tires. Save and turn in every drop. It's vitally needed.

Išsipildė Troškimas, Bet Mirtis Išplėšė Jį

Prieš virš 12 metų šių žodžių rašėjai teko ilgą laiką išguleti miesto ligoninėje. Prisimenu kaip šiandien, tuo laiku buvo Chicagoje daktarų suvažiavimas, jie lankė miesto ir kitas ligonines. Veik kas rytas ateidavo į mano kambarį 9-11 daktarų, lankydavosi jie apie 8 val. ryte, kiti 12 val. dieną. Vieną dieną atėjo juo didokas skaičius, pažūrėjo mano pulsą ir sveikatos rekordus ir paėję toliu sako:—Matomai būta gražios ir doros moters, bet jos sunkus ir vargingas gyvenimas pakirto jos sveikatą ir jau nėra jokios galimybės jai pasveikti. Nežinurint kaip ji trokštų gyventi, bet mes jau naujos širdies neįdėsime...

Tą visą jų pasikalbėjimą girdėjau ir nusitariau kovoti iki paskutinųjų. Svarbiausias mano gyvenimo troškimas buvo tai, kad suleikčiau iki praėjusio prezidentinio rinkimai, kuriuose turėtų būti išrinktas prezidentu F. D. Rooseveltas. Nes man jis atrodė tikras ir teisingas užtarėjas darbo klasės žmonių.

Suspaudžiau savo sunerštas rankas, kurias laikiau ant krūtinių. Viena tema—čia, kad aš turiu gyventi ir prisidėti prie to darbo.

Vienas iš tų daktarų, kurie buvo apsupę mane, pastebėjo, kad nelaikičiau taip sunėrusi rankų, nes tai kenkia mano sveikatai. Vėliau dar jis bandė raminti, kad jie stengsis viską daryti, jog išgelbėjus mane nuo mirties. Padėkojau už pažadus ir dėdėjau, kad aš laikau sunėrus rankas, jog sukauptu spėkas kovai dėl išlaikymo gyvybės, o pačios gyvybės palaikymo svarbiau, kad galėčiau prisidėti prie išrinkimo F. D. Roosevelto už prezidentą.

Mano troškimas išsipildė, pradėjau stiprėti ir atėjau rinkimų dienai, nors oras buvo šaltas ir lietus lijo, bet aš jau juose ne tik dalyvaavau, bet ir su darbu prisidėjau.

Zmonės jį išrinko, jis žmonėms tarnavo netik kaip prezidentas, bet kaip tėvas ir užtarėjas darbo žmonių.

Kiekvienuose rinkimuose dirbau, kad vėl jį išrinkus. Džiaugiuosi jo darbais, kartų džiaugiuosi, kad mano supratimas apie jį nebuvo klaidingas ir, be to, tokia aukšta jo pagarbą suteikė man jėgų pergalėti veik nepergalimą ligą.

Pastaruošes rinkimuose teko dirbti ir būti nare Lithuania Committee to Re-Elect Roosevelt, o vėliau pakeista į Pergalės Komitetą.

Išrinkimas ketvirtu kartu prezidentu F. D. Rooseveltu buvo didžiausias džiaugsmas, kokį tik gali žmogus jausti, suprasdamas pasaulio darbo žmonių reikalus.

Štai ateina netikėta žiaurioji mirtis, nuskina tą nepasakomai garbingą, nuširdų ir viso pasaulio darbo žmonių tėvą, mūsų šalies prezidentą Franklin Delano Roosevelt. Gailla, jog tuo

VAJUS DEL PASIUNTIMO LIETUVOS ŽMONĖMS GYDUOLIŲ

Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas laikėme susirinkimą balandžio 10 dieną. Placiai diskutavome mūsų darbus ir veiklą. Džiugu, kad paramos Lietuvos žmoniems ateina labai gražios beveik iš visų kolonijų. Taipgi pasirodo, kad mūsų Komiteto ir Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Komiteto bendrasis vėjus už pasiuntimą dovany Lietuvos vaikams bus gana pasekmingas. Dailkita dar tik dabar pradeda ateiti Centran. Kaip jau buvo paskelbta spaudoje ir visi žinote, kad po išsiuntimo Aštuntojo Sluotinio Komitetas jau vėl nupirko ir pasiuntė Lietuvon už \$3,570 gyduolių.

Kol kas iš vyriausybės pusės nėra jokių suvaržymų dėl siuntimo Lietuvos žmoniems gyduolių. O kaip jau buvo pranešta, siuntimas

Padaryta Operacija M. Kardeikienei

Pereitą trečiadienį padaryta rimta operacija M. Kardeikienei. Ji dabar randa Little Com. of Mary ligoninėje, 95th st. ir California ave., ABC 1, antras aukštas.

M. Kardeikienei sveika būdama labai daug prisidėjo su darbu dėl teikimo pagalbos Lietuvos žmonėms. Ji daug yra prisiviusi suknyčių iš savo medžiagos dėl Lietuvos moterų. Dar neseniai ji atnešė virš 20 suknelių pasiuvusi dėl mažų mergaičių irgi pati nusipirko medžiagą. Taip pat daug dirbo dėl RWR.

Priklauso prie pažangiųjų organizacijų. Ypač daug veikė Marquette Parko Moterų Klube.

Gailla, kad jai teko susirgti ir dar tokiu svarbiu laiku, kuomet tiek daug įvairaus darbo. Linkni juo greičiausia susveikti ir vėl dirbt pažangiam judėjime.

Organizacijų nariai, ypač Marquetteparkečiai, atlinkykime ligonę ir suraminykime ją jos sunkioj ligoj. B. R.

laiku jis mirė, kuomet nepavadojamai reikalingas.

Balandžio 12 d. radijo bangomis perlekė per visą pasaulį žinia:—Prezidentas F. D. Rooseveltas užmigo amžinui miegu... Ta baisi ir šurpulinga žinia apdengė pasaulį juodu žydu, darbo žmonių akyse pasipylė gailios ašaros. Jie čia nulenkę galvas ir jaučia, kad neteko savo vado-tėvo ir užtarėjo Roosevelto asmenyje.

Nuo savęs reikiu giliausia užuojautą jo šeimai, kartu visai Amerikos liaudžiai. Kartu kviečiu, kad suglaustume jėgas pravedimui jo patiekty planų dėl ateities.

Rooseveltas su kitais pasaulio vadais nutiesė planus dėl pastovios pokarinės taikos. Stengkimės tai įvykdyti, tai bus didžiausias jam paminklas, kuriam jis savo manumui pastatė pamatą. Elizabeth Strazdas.

riams ir visoms organizacijoms vasaros metu suruošti po kokį nors parengimą—išvažiavimą ar pikniką ir pelną paskirti tam garbingam tikslui.

Prašome šį mūsų prašymą bei paraginimą tuojau apsvarstyti. Gal būtų gerai, kad kiekviena kolonija paskirtų sau kvotą, kiek jiniai galės sukelti nupirkimui gyduolių dėl Lietuvos žmonių.

Būtų labai gražu ir garbinga, pavyzdžiui, jeigu būtų gėgyje ateinančių poros mėnesių mes nuo Amerikos lietuvių gailėtume pasiųsti Lietuvos gyduolių už desėtką tūkstantį dolerių!

Tikimės, jog šis mūsų paraginimas nepreais be gerų, teigiamų rezultatų.

Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas, 470 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.

Phone: Lafayette 3500
4180 Archer Avenue
URBA Gėlininkas
Gėlės Mylinėms, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Paruošiamas

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS—Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St. Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS
JOSU PATOGUMUI
6812 S. Western Ave., Chicago
Telefonas GR07ehil 8142
1410 So. 50th Avenue, Cicero
Telefonas CIC000 2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir juo finansiskam stoviu priimanamas.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACILOS

Turime Kopyčias	Visose Miesto Dalyse	Ambulanso Patarnavimas	Dieng ir Naktį
-----------------	----------------------	------------------------	----------------

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTĮ
Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNUS
Phonos CASH 2315
2314 West 23rd Place
Fullman 1278
10756 So. Michigan Ave.

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 5572

P. J. RIDIKAS
3254 S. HALSTED STREET
710 W 18th STREET
TELEFONAS YARDS 1419

S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVE. TELEFONAS: YARDS 1138 ir 1129

ANTANAS M. PHILIPS
3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. FULLMAN 9061

Goeringo Pilis

(Pradžią 2-ram. pusl.)
gai. Jie jus sutinka ant laiptų, jų dešimtys—specialie elnio galerijoje, koridoriuose, miegamajame ir net virtuvės patalpose rūsyje. Iš elnių ragų padaryti sietynai, stalieliai, taborėtos, elnių ragais papuosta visa pilis. Maršalas mėgo elnius. Jis čia atvažiuodavo jų medžioti. Ir tuomet visi tarnai būdavo pastatomi ant kojų, mišką apstodavo esiesčių pulkas ir Hermanas Goeringas su savo palydovais ant atpenėtų žirgų jojo puikus miško tankmėn. Romintų miškai skardėdavo medžiotojų šūviais, pataikaujančieji palydovai nausūdavo eilinių elnių, tempdavo jį, o ragus ir galvas kiaušą padėdavo elnių galerijoje, kurios paskirtis buvo įrodyti medžiokliškus maršalo sugebėjimus.

Tiek, kiek elnių galvų—Goeringo portretų. Jis juose pavaizduotas įvairiai apsi- rengęs, įvairiose pozose ir visokiuose nuotaikoje. Viename jis rūtus eina paradinėje kariškoje uniformoje, kitame—jis gerai nusteikęs, vienais šilkiniais marškiniais apvilkęs, trečiame—odine liemenėle apvilkęs su kardkniu rankose. Yra portretai aliejiniais dažais ir pastale piešti kažkokio Vienos dailininko Šupiono. Visi portretai mėtos ant grindų su raudonarmiečio durtuvo smūgio pėdsakais ir raudonarmiečio batų pėdsakais. Toks pat likimas ištiko ir portretus Hitlerio, kuris, sprendžiant iš besimėtančių ant grindų fotografijų, ne vieną kartą lankėsi šioje pilyje.

Pilies rūsio patalpos—virtuvė ir atsargų sandėliai. Jie tušti. Viename kambaryje mes radome begalę elektros lemputėlių, telefono aparatų, įvairių metalinių dirbinių ir daugybę įvairiausių indų, pradedant brangiais servizais ir baigiant paprastą keptuvę. Jokių produktų atsargų pilyje nebuvo.

Paskutinį kartą maršalas čia buvo atvažiavęs 1944 m. rugsėjo mėnesį. Pasak belaisvių, šį savo paskutinį apsilankymą jis skyrė ne tiek elniams ir šernams, kiek savajam apsaugos pulkui, kuris buvo parengiamas miškui ir Romintų miesteliui ginti.

Beje, kai kuriuos paskutinio Goeringo apsilankymo pilyje pėdsakus mes radome viename mansardos kambaryje. Ant grindų kartu su daugybe stalo indų buvo suversta į krūvą šimtai tuščių butelių nuo vyno. Buteliai su francižiškėmis ir ispaniškėmis etiketėmis.

Paskutinį kartą maršalas gėrėjosi Romintų miško grožiu, paskutinį kartą lėbavo su savo tarnais. Tikra puota maro metu.

Ir, girtas būdamas, jis neužmiršo įsakyti paruošti benzina piliai padegti. Jo įsakymas buvo įvykdytas. Kai mūsų kovotojai įsiveržė į pilį, tai ant kiekvieno žaldo, ant kiekvieno stalo ir tiesiog ant grindų jie rado butelius su degalais. Keletą to-

kių butelių matėme ir mes. Bet pilies sudeginti jiems nepasisekė. Nesuskubo.

Dabar visa tai saugoja kapitonas Andrius Burovas. Jis mus vedžioja po pilį, kaip ekskursantus, ir smulkiai pasakoja apie kiekvieną kambarį, lyg jis būtų ne prieš kelias dienas čia atvykęs, o ilgą laiką būtų prižiūrėjęs šį muziejų, pasakojančių apie palaidą ir prabangų fašistinių vadų gyvenimą.

Goeringo kabinete ant stalo stovi telefonas, kurio stori laidai išvesti pro langą ir eina per mišką. Medžioklės dienomis Goeringas turėdavo ryšį su Berlynu. Paskutinę Goeringo buvimo dieną Berlynas jam negalėjo pranešti linksmy naujienų.

Telefonas, kaip nebylys liūdytojas, pasiliko ant stalo. Prie jo prieina vienas kovotojas, pakelia ragelį ir šaukia:

—Duokite man Berlyną. Į sutartiną kvatvojimą, sukelta jo išdaigos, jis atsako: —O ką? Netrukus kalbėsime su Berlynu.

Mes einame iš pilies. Saulė, aukštai pakilus, žaidžia rudens miško spalvose. Kažkur toli girdėti pabūkų dundėjimas, kurio aidas atlekia čia. Romintų miškų, jo skynimais joja raiteliai. Jie joja į vakarus, Prūsijos gilumon. Daina skamba keliais.

Bosai Būdami Kalti Nori Apkaltinti Darbininkus

Maynard, Mass. — Visoki skymai yra bosų vartojami, kad tik išprovokavus darbininkus. American Woolen Co. dirba apie 2,000 darbininkų. Tačiau 6 darbininkai, kurie pareikalavo lygaus užmokesčio už lygų darbą, sukėlė "streiką."

Kalbamoji dirbtuvėje darbininkai uždirba ne vienodai, kurie dirba nuo kavalkų, tai uždirba daugiau, o kurie nuo dienu, tai gauna po 62 centus į valandą. Bet viename skyriuje vieni gauna po 62 centus, o kiti po 82 centus, tai yra didelis skirtumas. Patyrimo nereikia, gali bile kas dirbti, jeigu tik du gali pakelti 150 svarų, tai ir dirba.

Pirmiau, kada netrūko darbininkų, tai ir mažiau gaunantį tylyje, o dabar, tai ir tie šeši pareikalavo, kad atlyginimas visiems būtų vienodas. Taip trečiadienį jie ir "sustreikavo," reikalaudami lygios algos.

Vieną dieną dirbtuvė dirbo be jų, bet ketvirtadienį jau, išdirbus 4 valandas, bosai paleido namo visus darbininkus, pasakydami, kad pašauks į darbą. Penktadienį pranešė, kad visi ateitų į

darbą pirmadienį, o "streikiariams" pasakė, kad už savaitės laiko duos jiems atsakymą, ar bus pakelta alga ar jiems duos leidimą eiti darbo ieškoti kitur.

Pradžioje savaitė ir nieko negirdėti. Pirmadienį, balandžio 2 d., vėl bosai leido darbininkams išdirbti 4 valandas, o paskui paleido namo. Matote, šios kompanijos yra pasirašyta su unija sutartis, kad jeigu darbininkai nėra atleisti nuo darbo, o nedirba, tai turi mokėti jiems algos už 4 valandas, tai kompanija duoda išdirbti tas valandas, kad nereikėtų mokėti.

Antradienį atvažiuoja čia iš Social Security agentai registruoti tuos, kurie nedirba. Bet jie nežino, kad American Woolen Co. yra paleidus šimtus darbininkų iš darbo. Bosai sako, kad čia yra "streikas," o darbininkai sako, kad ten jokio streiko nėra, kad pati kompanija, nenorėdama sulgyinti šesiu darbininkų algas, trukdo visos dirbtuvės darbą.

Tada tie atstovai pasiraitytoje rankovės ir pradėjo registruoti nedirbančius. Tris dienas registravo. Tai matote, kokis sabotažas iš kompanijos pusės. Valdžia turi aprengti milijonus armijos vyrų, pas mus čia ir dirba, kaip tik armijai, gamina blanketus ir džiaketus, o per kompanijos užsispyrimą

W G E S KULTūros ir Meno ANTRADIENIU KLIUBO VAKARAI RADIO PUSVALANDIS 7:30 iki 8:00

Šį antradienį mūsų radijo programoj dainuos jauna dainininkė Silvija Neutautaitė iš Roselando. Vėliausias žinias perduos Leonas Prūseika. Malonėkit pasiklausyt. J. P. S.

SEKRETORIAUS PRANESIMAI Šie seni nariai pasimokėjo duokles už 1945 metus: J. ir M. Zlatkai, F. Ligutis, A. Pielis, St. Zulpis, S. Tilvikas, P. Gromainienė, R. Ainoris, A. Valukas, K. Matukaitis, J. Balčaitis, J. Mažeika, P. Burdulis, Ch. Mitchell, J. Šarkūnas, A. Želmaitis, J. B. Zutra, J. Valiūnas, T. Burkauskas, J. Balakas. Po doterį aukavo J. Gelgandas, J. Urbonas ir J. Balakas. Kliubo susirinkimas įvykš šį trečiadienį, 18 balandžio, "Vitnics" svetainėje. Pradžią 7:30.

Prasau visų dalyvauti susirinkime. Taip-pat raginu klubiečius pasimokėti duokles, kurie dar nemokėjęte. P. Mikulėnas, Sekr.

WASHINGTONAS, bal. 15.—Keturiolika senatyrų oficialiai atstovavo scenolij Prez. Roosevelto laidotuviuose. Tarp jų buvo sen. Scott Lucas iš Illinois.

Lucas buvo kelyje į Kansas City dalyvauti ir kalbėti Jefferson Dienos pėkly, kada išgirdo apie Roosevelt mirtį. Iš Chicago jis pažinė trūkį į Washingtoną vietoj važiuoti į Kansas City.

WASHINGTONAS, bal. 15.—Atstovas Gallagher (demokratas, Minn.) šiandien žada įteikti rezoliuciją prašant paskelbti Prez. Roosevelt gimtadienį, sausio 30 d., nacionale švente.

BUDRIKO RADIO VALANDOS: W. H. F. C. 1420 K. Kettergė, 7 valandų vakaro. W. C. F. L. 1000 K. Nedėlioj 9:30 val. vakaro. GAUKITE SAU Extra Randonų Punkty AT YOUR BUTCHER'S Už kiekvieną panaudotą riebalų svarą gaukite po 3 rondonų punktu dovanai. Poveikti riebalai vis dar labai reikalingi dietet karu laukia namo ir Namo Fronto kitiems būtiniaisia dalykais.

Yards 345 Ann's Tavern (Buvusi Chalmers) 3600 S. Union Ave. Atilankiusiu maloniai priimam ir pavašiniam. JUOZAS ir ANN POVILAITIS, Sav.

Tel. Virginia 9492 Kasdien Atvira ir Moterims PAULINA BATHS SOUTH SIDES NAUJAUSIA PIRTIS Duodam Elektros Trytmentus, Ultra Violet Sunshine ir Infra-Red Light Radiations. Netvarky Kraujo Cirkulavimą, Reumatiską Šausimą, Lumbago, Salių, Paralyžių—Šalina Naudojimas Elektros ir Hydrotherapeutic Trytmentais. UMCS TRYTMENTAI SU EXTRA VIOLET RAYS Veidui Visam kūnui 10 iki 3 minučių už... 50c nuo 1 iki 6 minučių už... \$1.50 Penki trytmentai už... \$6.50 Deyni trytmentai už... \$10.00 1657 West 45th Street, Kampas South Paulina Street A. F. CZESNA, Savininkas

RAKSON'S TAVERN 3212 SO. HALSTED STREET Victory 7392 Nauja, Smagi UŽEIGA BRIDGEPORTIECIAMS Kanados Elinis, Vynas, Degtinės ir Likeriai. Atilankę pastenkiat mūsų patarnavim.

Medicinos Doktorai Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LA Fayette 3216 Res. Tel. RE Public 0054 Jeigu Neatliepia — Šauk KEDIE 2868 VALANDOS: Kasdien nuo 1 iki 3 Val. Popiet ir nuo 6 iki 9 Val. Vakara. Trečiadienio Vakara ir Sekmadienio nialis pagal Susitarimą. Telefonas: YARDS 3146

Dr. V. A. Simkus GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKO 744 W. 35th Street Valandos: 11-12; 2 iki 4 vakarais 7-8 Pirmadienis tik 2 iki 4. Šventadienis 11-12. Ofiso Telefonas: YARDS 4787 Namų—PROspect 1930

Dr. Strikolis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 9 vakaro Nedė, Ser's ir Sub's Vakara tik pagal sutartį. Ofiso Telefonas: VIRGINIA 0436 Namų—BEVERly 8244

Dr. T. Dundulis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso Valandos: 1-3 ir 6 p. 30 m. Trečiadienis pagal sutartį. Phone: YARDS 5921 Residencijos—KENWOOD 5107

Dr. Bertash 756 West 35th Street (Kamp. 35th ir S. Halsted St.) VALANDOS: nuo 1 iki 3 ir 6:30 iki 8:30 vakaro. Trečiadienio ir Šeštadienio nuo 1 iki 3-ju popiet. Rez. 4826 S. Kimbark Phone GROVEHill 3111

Dr. A. K. Butko LIETUVIS KOJU SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Telefonas: YARDS 2446

Dr. C. Z. Vezelis DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: o ryte iki 8 vak. Trečiadienį susitarus

Dr. Marjan S. Swiont GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Avenue VALANDOS: Nuo 1 iki 4 popiet Nuo 7 iki 9 vakaro. Residencijos PORTSMOUTH 6616 Ofiso LA Fayette 6868

Dr. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 Metų Patyrimas Tel. YARDS 1829 Priliko Akinius Kreivias Akis Išlaiso Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3493 SO. HALSTED ST., Kampas 34th St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal Sutartį

EXTRA! EXTRA! Permainytas Vardas ir Adresas MONARCH LIQUOR Lietuviškas Žydukas 3529 S. Halsted Street Phone Yards 6054

ANN'S TAVERN 3415 S. Halsted Street ANNA BAGDONAS, Sav. Kingsbury Alus, Geri Cigareti Skanus Vynas ir Degtinė

Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros Kliubo Vakaras ir Koncertas Sekmad., Balandžio 22, 3:30 Pp.

LIETUVIŲ AUDITORIJOJ 3133 So. Halsted St.

Bus sulošta vicno veiksmo komedija "Pasaulis be Vyrų" Veikalą mokina F. Balsiūtė Koncertinį programo dalį pildys šie dainininkai: JAKOB SHIROKOFF Jis yra puikus baritonas Kenstavičienė ir Abekienė F. BALSICĖ Solo ir duetų su Shirokoff A. KENSTAVIČIENĖ ir K. ABEKIENĖ Duetas Dainuos Midysis LKM Choras, vadovybė galaus mokytojo Juozo Kenstavičiaus Jakob Shirokoff J. Kenston Dainuos Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros Choras, vadovybė F. Balsiūtė. Prašome Chicago Lietuvius dalyvauti. Įzanga 85c, įskaitant taksus. Lošimas prasidės 4:30 val. popiet. KOMITETAS.

